

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	35133 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35133
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кіцак Тарас Миколайович, Ткаченко Вікторія Сергіївна, Заїка Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.03.2024 р. – 07.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/akred/samootsinka/bak/samoocinjuvannja_op_pua_2023-2024.pdf
Програма візиту експертної групи	https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/akred/vizyty/bak/programa_vizitu_eg_pua_2023-2024.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Публічне управління та адміністрування” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, що реалізується в Маріупольському державному університеті є актуальною, має професійне кадрове забезпечення та враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів. ЗВО після релокації до м.Київ відновлює матеріально-технічну базу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Відповідність цілей та програмних результатів ОП інтересам здобувачів, академічної спільноти та роботодавців. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спрямована на здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Електронний інституційний репозитарій (<http://surl.li/r1cxn>) МДУ забезпечує постійний відкритий доступ до публікацій науково-педагогічних працівників та кваліфікаційних робіт студентів. Позитивною практикою, зважаючи на релокацію ЗВО, є робота практичного психолога. Прозора й зрозуміла система професійного розвитку та стимулювання викладацької майстерності для науково-педагогічних працівників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До числа рекомендацій ЕГ віднесено: 1) долучення здобувачів вищої освіти, зокрема студентського самоврядування до роботи конкурсної комісії з добору науково-педагогічних працівників для забезпечення врахування думки студентів як учасників освітнього процесу; 2) запропонований університетом перелік сертифікатних програм (набір вибіркових дисциплін) не в повній мірі відповідає спеціальності, за якою акредитується ОП, ЕГ рекомендує розширити перелік сертифікатних програм, зокрема за фаховим спрямуванням публічного управління та адміністрування ; 3) зазначена в ОП професійна кваліфікація (“молодший адміністратор мереж і систем”) не відповідає спеціальності, за якою акредитується ОП, ЕГ рекомендує ретельніше підходити до присвоєння професійних кваліфікацій з урахуванням вимог Національного агентства кваліфікацій та уважніше перевіряти документи із забезпечення навчального процесу; 4) в ході акредитаційної експертизи сайт ЗВО знаходився в стані модернізації, ЕГ рекомендує завершити модернізацію та наповнення сайту, зокрема забезпечити розроблення силабусів освітніх компонент, впорядкувати підхід до розміщення розкладів у відповідних вкладках, забезпечити роботу QR-кодів з посиланням на опитування щодо академічної доброчесності та ін.; 5) ЕГ рекомендує посилити фокус ОП на повоєнне відновлення України, оскільки ні назви освітніх компонентів, ані їх контент в більшості не містять такого спрямування; 6) ЕГ рекомендує в ході ремонту приміщень університету враховувати вимоги інклюзивності для забезпечення можливості переходу університету на очну (аудиторну) форму навчання (за потреби). 7) оскільки відповідно до Стандарту «атестаційний екзамен має оцінювати рівень досягнення результатів навчання», а серед визначених результатів навчання є «3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою», ЕГ вважає за доцільне рекомендувати ввести до програми атестаційного екзамену блок (розділ) питань для оцінювання рівня володіння іноземними мовами, а екзамен за результатами вивчення ОК «Англійська мова» проводити як і для інших навчальних дисциплін, а не у формі додаткового атестаційного екзамену.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Ціль освітньо-професійної програми відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і полягає у підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання. Зазначена ціль ОП відповідає місії Маріупольського державного університету: зміцнювати науково-освітній та інноваційний потенціал України шляхом продукування та реалізації проривних моделей

розвитку людського капіталу. Візія ЗВО “Національний лідер серед прогромадських університетів, амбасадор Маріуполя в Україні та світі” відображається у меті, фокусі та особливостях ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При визначенні цілей ОП та програмних результатів навчання враховувалися інтереси заінтересованих сторін. Надані витяги з протоколів засідання кафедри, відповідальної за реалізацію ОП, свідчать про обговорення пропозицій здобувачів вищої освіти та роботодавців, представників академічної спільноти щодо удосконалення ОП. Проте, надані рецензії свідчать про активну участь наукової спільноти та представників органів державної влади лише м.Запоріжжя. ЕГ рекомендує розширити географію співпраці зі стейкхолдерами, оскільки ОП має для цього всі можливості. В освітній програмі в розділі «Кваліфікація в дипломі» зазначено «Молодший адміністратор мереж і систем» (<http://surl.li/qmeki>). ЕГ акцентувала увагу керівництва ЗВО та НПП, що Національне агентство кваліфікацій чітко визначає (<http://surl.li/kchtv>), що для такої професійної кваліфікації необхідна підготовка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю галузі знань 12 «Інформаційні технології». Аналогічна вимога зазначена у професійному стандарті (<http://surl.li/geocf>), затвердженому наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 25.11.2022 р. № 715. В ході акредитаційної експертизи представники ЗВО надали роз'яснення ЕГ, що професійну кваліфікацію вписано в ОП “Публічне управління та адміністрування” помилково.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В цілому, фокус ОП виходячи із її компонентів, враховує тенденції спеціальності щодо орієнтування та ринок праці, який ставить за завдання підготування фахівців з публічного управління та адміністрування, які володіють додатковою компетентністю щодо здатності виявляти, аналізувати та знаходити шляхи вирішення проблем розвитку територій з урахуванням специфіки повоєнного відновлення (КФ 12. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема). Зі змісту ОП та її компонентів витікає, що при її розробці врахований досвід аналогічних програм як українських, так і зарубіжних ЗВО. Як приклад у ВСО та на зустрічі з гарантом наведено вивчення досвіду Малопольської школи державного управління Університету економіки в Кракові. ЕГ рекомендує ЗВО розширити географію вивчення динаміки розвитку даної галузі та спеціальності за кордоном, зокрема із метою інтернаціоналізації співпраці у галузі освіти із публічного управління. Щодо пошуку аналогічних програм в Україні, то ЗВО виокремив програми в ДУ «Житомирська політехніка», Одеська національна академія харчових технологій, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця та ін.і намагався слідкувати за їх розвитком та змінами в унікальності. ЕГ рекомендує проводити подальші вивчення аналогічних програм, зокрема з метою підтримки власної конкурентоздатності у галузі освіти із публічного управління.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП розроблена згідно з положеннями Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. №1172. Перелік обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки, які передбачено навчальним планом, направлений на здобуття компетентностей та досягнення результатів навчання визначених у відповідному стандарті.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі та програмні результати ОП в цілому відповідають інтересам здобувачів освіти, роботодавців, академічної спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В освітній програмі в розділі «Кваліфікація в дипломі» зазначено «Молодший адміністратор мереж і систем». Проте Національне агентство кваліфікацій чітко визначає (<http://surl.li/kchtv>), що для такої професійної кваліфікації необхідна підготовка на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю галузі знань 12 «Інформаційні технології». Аналогічна вимога зазначена у професійному стандарті (<http://surl.li/geocf>), затвердженому наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 25.11.2022 р. № 715. В ході акредитаційної експертизи з'ясовано, що професійну кваліфікацію вписано в ОП «Публічне управління та адміністрування» помилково.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 1. «Проектування та цілі освітньої програми» містить недоліки, що не є сутєвими та можуть бути усунені. У ЗВО підтвердили розширення співпраці зі стейкхолдерами та прагнення імплементації інновації в освітній процес.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП відповідає стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" та становить 240 кредитів ЄКТС. Структура навчального плану (2023-2027) передбачає наступний розподіл за освітніми компонентами: 45 кредитів становлять ОК циклу загальної підготовки; 135 кредитів відведено на ОК циклу професійної підготовки; 18 кредитів – ОК, які спрямовані на практичну підготовку здобувачів; 60 кредитів становлять вибіркові ОК, 6 кредитів передбачені на проведення атестації здобувачів. Проте, у навчальному плані та в ОП відсутні кредити ЄКТС «Атестаційного екзамену» та «Атестаційного екзамену з англійської мови». Відповідно 180 кредитів (75% загального обсягу) становлять обов'язкові ОК, а 60 кредитів - вибіркова складова (25%), що відповідає чинному законодавству.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітні компоненти ОП становлять логічну взаємопов'язану систему. ОП містить 32 обов'язкові компоненти, цикл загальної підготовки - 9 ОК, цикл професійної підготовки – 23 ОК, з яких 4 ОК практика, 3 компоненти підсумкової атестації у вигляді «Атестаційного екзамену», «Атестаційного екзамену з англійської мови» та кваліфікаційної роботи бакалавра. Надані для аналізу Перелік програмних результатів навчання та Матриця відповідності фахових компетентностей демонструють розподіл ОК за семестрами взаємопов'язаність освітніх компонентів та чітку спрямованість на досягнення ПРН. Проте, «Структурно-логічна схема підготовки бакалавра публічного управління та адміністрування» не демонструє чітких зв'язків між ОК. ЕГ рекомендує чіткіше показати зв'язки між ОК, зокрема доцільно зобразити їх у вигляді блок-схем, бо з наведеного хаотичного зображення стрілок важко зрозуміти ці зв'язки. Крім того, на згаданому рисунку не позначено зв'язок дисципліни «Англійська мова» з атестаційним екзаменом з англійської мови. В навчальному плані, наданому ЕГ, компоненти підсумкової атестації «Атестаційний екзамен» та «Атестаційний екзамен з англійської мови» розміщено у розділі IV. Підсумкова атестація саме як форма проведення державної атестації, проте відсутні: кількість кредитів ECTS та годин із зазначених компонент.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за об'єктами проблематики, цілями навчання, теоретичним змістом предметної області, методами та технологіями навчання, подання інформації, інструментами та обладнанням. У компонентах ОП охоплена більша частина сфери публічного управління та адміністрування. ОП сформована таким чином, щоб забезпечити універсальні знання і навички у здобувачів освіти, здатних використовувати набуті компетентності в межах професійної діяльності з урахуванням специфіки багаторівневого управління територіями на засадах забезпечення

сталого розвитку, запровадження сучасних технологій цифровізації публічних послуг та євроінтеграційного курсу держави. ОП може бути посилена ОК щодо цифровізації публічних послуг.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за ОП регламентується Положення про організацію освітнього процесу у МДУ (<http://surl.li/qlvvb>). Здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені з процедурою формування індивідуальної освітньої траєкторії та використовували її для вибору навчальних дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка в МДУ здійснюється відповідно до «Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти МДУ», від 24.02.2021 (<http://surl.li/qlvzo>). Мета, завдання та зміст практики зорієнтовані на забезпечення опанування здобувачами інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей і спрямовані на досягнення програмних результатів, що відображено у робочих програмах. Освітньою програмою передбачені 4 види практики для здобувачів освіти: 1. ОКПП 1.2.20 Навчальна практика - обсягом 3 кредити (диф.залік у 4 семестрі); 2. ОКПП 1.2.21 Виробнича практика 1 - обсягом 6 кредитів (диф.залік у 6 семестрі); 3. ОКПП 1.2.22 Виробнича практика 2 - обсягом 6 кредитів (диф.залік у 7 семестрі); 4. ОКПП 1.2.23 Переддипломна практика - обсягом 3 кредити (диф.залік у 8 семестрі). Усього на практичну підготовку за ОП передбачено 15 кредитів в (450 годин). Проходження практики на першому курсі не передбачено. В ході зустрічей ЕГ встановлено, що в умовах повномасштабного вторгнення та релокації ЗВО до м.Київ проходження здобувачами практик відбувалось у дистанційному режимі на базі установ, з якими укладено договори на проходження практик. На зустрічі стейкхолдери також підтвердили проходження практики здобувачами.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В МДУ діють Положення щодо політики розвитку soft skills (<https://bit.ly/3UII8CL>) та Положенням про вибіркові дисципліни в МДУ, які регулюють процедури розвитку у здобувачів соціальних навичок Спількування із здобувачами ОП засвідчило їх обізнаність у змісті та переліку соціальних навичок, які вони набувають, навчаючись за даною ОП. Набуття студентами соціальних навичок сприяє опануванню ОК: Англійська мова, Українознавчі студії, Соціологія, Психологія життєдіяльності особистості та ін. На фокус-групах підтверджена участь здобувачів у конференціях, дискусіях під час практичних занять. Це дає можливість їм удосконалювати комунікативні навички, навчатись проводити самопрезентацію, логічно і системно мислити, розвивати креативність. На розвиток цих компетентностей також працюють студентське самоврядування, студентське наукове товариство «Державотворець» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (<http://surl.li/qmcwi>) тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт зі спеціальності відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Компонентам освітньої програми надано відповідну кількість кредитів для їх вивчення. Доступ до інформаційних джерел за освітніми компонентами бакалаври отримують на Навчальному порталі MOODLE МДУ (<https://moodle.mu.edu.ua/>) На інтерв'ю з фокус-групою здобувачів Університету, з'ясовано, що обсяг аудиторної та самостійної роботи, необхідний для успішного опанування кожної дисципліни, є достатнім. Також кафедрою розроблені відповідні навчальні матеріали та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів, які розміщено на Навчальному порталі MOODLE МДУ та електронній бібліотеці.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО діє Положення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти в МДУ (Протокол ВРН^о 10 від 27.06.2023, затв. наказом МДУ № 87 від 29.06.2023 (<http://surl.li/qlwdb>)) Оскільки на ОП ще не було практики впровадження дуальної освіти, рекомендується з огляду на зацікавленість здобувачів та роботодавців до впровадження такої форми освіти, започаткувати дуальну форму освіти на даній ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильних сторін та позитивних (взірцевих) практик у контексті Критерію 2 ЕГ не відзначає.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує: 1. відобразити у НП та ОП у Таблиці 3.2 Перелік компонент ОПП кредити для “Атестаційного екзамену” та “Атестаційного екзамену з англійської мови”; 2. на рис. 3.1. «Структурно-логічна схема підготовки бакалавра публічного управління та адміністрування» в ОП рекомендовано чітко та зрозуміло показати зв'язки між ОК (без хаотичного зображення стрілок); 3. на рисунку 3.1 зазначити зв'язок дисципліни «Англійська мова» з кваліфікаційним екзаменом з англійської мови.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 2. “Структура та зміст освітньої програми” містить недоліки, що не є суттєвими та можуть бути усунені у найближчий час..

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

В Маріупольському державному університеті правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, вони розміщені на сайті та не містять дискримінаційних положень (<https://bit.ly/47GOI9L>) . Здобувачі мають змогу ознайомитися самостійно із правилами прийому за ОП також на сайті (<http://surl.li/qlfwf>) та задати запитання у телеграм-боті для вступників (<http://surl.li/rmkyy>)

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання враховують особливості освітньої програми. Прийом студентів здійснюється на конкурсній основі, визначеної результатами зовнішнього незалежного оцінювання або вступних іспитів з конкурсних предметів для осіб, які мають відповідне право. Для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» необхідний конкурсний бал для вступу на основі повної загальної середньої освіти не може бути менше 140 балів. Маріупольський державний університет у 2023 році проводить прийом на навчання відповідно до Правил, затверджених Наказом ректора від 27 вересня 2023 року № 135 (<http://surl.li/rcfxl>). Ці Правила дійсні протягом календарного року. Окрім того враховані особливості вступу для тих абітурієнтів, які знаходяться на території, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Маріупольському державному університеті правила визнання результатів регулюються низкою нормативних документів, а саме : Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті (Наказ МДУ № 239 від 09.07.2019, протокол засідання Вченої ради МДУ № 11 від 27.06.2019) (<http://surl.li/qlwhx>); - Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у Маріупольському державному університеті, та надання їм академічної відпустки (Наказ МДУ 21.05.2021 № 163) (<http://surl.li/qlwii>); - Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Маріупольського державного університету (від 29.06.2022) (<http://surl.li/qlwit>). Забезпечення доступності для учасників освітнього процесу здійснюється через розміщення інформації на веб-сайті університету та оголошення на засіданнях робочих органів для ознайомлення учасників освітнього процесу. Куратори груп повідомляють студентам про правила визнання результатів навчання, отриманих в інших навчальних закладах.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті є чіткі правила стосовно визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті , регулюються вони , регулюється Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та / або інформальній освіті (від 29.06.2022) (<http://surl.li/qlwgu>). Під час інтерв'ювання здобувачів за даною ОП було зазначено, що студенти ознайомлені з можливістю визнання результатів отриманих у неформальній освіті. Зокрема їх здобутки висвітлюють у соціальних мережах та на сайті університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Ресурси, що необхідні для розуміння правил вступу на навчання із вказаними особливостями, а також терміни процедур, визначені в Правилах прийому на навчання і також доступні громадськості, є зручними та простими у використанні та отриманні до них доступу. Процедури визнання результатів навчання у неформальній освіті для абітурієнтів вирізняються своєю чіткістю та зрозумілістю, вони включають у себе наступні позиції: подання особою заяви щодо визнання та декларації про попереднє навчання; ідентифікацію задекларованих у письмовій формі здобувачем результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню закладом освіти; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні. Ці процедури враховуються та передбачаються Правилами прийому на навчання, забезпечуючи здобувачам можливість легкого ознайомлення та розуміння всіх аспектів визнання їх результатів навчання (<http://surl.li/rwsvd>)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Експертною групою рекомендовано звернути увагу на посилення зацікавленості до неформального навчання студентів, зокрема за допомоги студентського самоврядування та проведенням інформаційних кампаній. Також ЕГ було виявлено не стабільну роботу у телеграм-боті для абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ визначено, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 3 «Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання», містить незначні недоліки, які можуть бути усунені. ЕГ звертає увагу на підкритерій 3.1, що має часткову відповідність, адже було виявлено нестабільну роботу телеграм-боту, чим

обґрунтовано Рівень В. Рекомендація ЕГ щодо усунення несправності боту не потребує значних зусиль та підвищить залученість абітурієнтів, адже в МДУ посилено працюють над роботою інформаційних ресурсів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання і викладання визначені у розділі 3 нової редакції Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті (МДУ), яке затверджене у 2020 році та розміщене на сайті університету (<http://surl.li/qnjro>). Зокрема освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи. Основними видами навчальних занять в МДУ є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття та консультація. Також згаданим Положенням закріплено студентоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Відповідність форм та методів навчання і викладання програмним результатам навчання окремо за кожним освітнім компонентом (ОК) прописується у робочих програмах, які розміщені у навчальному порталі (<http://surl.li/rlbbd>), вхід у який можливий за логіном і паролем. Під час зустрічей ЕГ з науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти з'ясовано, що кожен викладач вільний у виборі змісту, форми та методів своєї академічної діяльності. Право науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників на академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом закріплене у п.10.8 Статуту МДУ (<http://surl.li/qlwvs>). Студенти підтвердили, що вони вільні у виборі місця проходження практики, теми кваліфікаційної роботи та навчальних дисциплін (сертифікатних програм). Проте вибіркова навчальна дисципліна циклу загальної підготовки або сертифікатна програма запроваджується за умови чисельності групи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня – не менше 20 осіб, що певним чином унеможлиблює повноцінність вибору для малочисельних груп, які зокрема є за ОП «Публічне управління та адміністрування».

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У ході проведення акредитаційної експертизи ЕГ виявлено, що на сторінці «Каталог вибірових дисциплін» (<http://surl.li/qlvyp>) зазначено «Пропонуємо ознайомитися із силабусами вибірових дисциплін. Ви можете здійснити пошук за кафедрою, викладачем та ключовими словами, а також скористуватися фільтрами щодо рівня освіти й навчального семестру». Однак пошук за кафедрами (<http://surl.li/rcpgz>), чи за науково-педагогічними працівниками (<http://surl.li/rcphg>) не дає жодних результатів. При спробі відкрити силабус котроїсь з дисциплін, які є у переліку – відкривається повідомлення, що силабус в процесі підготовки (<http://surl.li/rcphq>). Під час зустрічей з гарантом та академічним персоналом з'ясовано, що в даний час університет лише планує перейти на форму подання інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у формі силабусів. Наразі для цих цілей використовуються робочі програми навчальних дисциплін. Проте, на сайті університету у відкритому доступі не розміщені робочі програми, натомість з окремих ОК розміщено загальну інформацію про навчальну дисципліну (<http://surl.li/rlavx>), яка містить лише коди компетентностей та програмних результатів навчання, що на думку ЕГ не дозволяє в повній мірі студентам чи абітурієнтам зрозуміти її зміст.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування» у МДУ забезпечується через участь здобувачів у науковій роботі кафедри, зокрема через спільні з викладачами публікації (<http://surl.li/qlxbm>). Позитивом є створений у МДУ Електронний інституційний репозитарій (<http://surl.li/rlicxn>), який забезпечує постійний доступ до наукових досліджень науково-педагогічних працівників та кваліфікаційних робіт студентів МДУ. Науково-педагогічні працівники, залучені до викладання на ОП, що акредитуються використовують результати власних наукових досліджень у викладанні навчальних дисциплін, про що свідчать наведені власні праці в списках рекомендованої літератури у робочих програмах ОК. Посилання на профілі науково-педагогічних працівників у наукометричних базах Scopus і Web of Science, а також в базах ORCID і Google Academy розміщено на сторінках кожного викладача на сайті університету (<http://surl.li/qmcuy>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ здійснила аналіз робочих програм всіх освітніх компонентів ОП «Публічне управління та адміністрування», результати якого засвідчили впровадження в зміст дисциплін результатів наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування. Загалом науково-педагогічні працівники з групи забезпечення ОП «Публічне управління та адміністрування» мають високу публікаційну активність, що видно із профілів на платформі ORCID (посилання є на сторінках викладачів на сайті - <http://surl.li/qmcsuy>) та впроваджують власні результати досліджень у викладацькій діяльності. Проте ЕГ висловила зауваження щодо недостатнього обґрунтування відповідності окремих науково-педагогічних працівників в частині їх публікацій за дисциплінами, викладання яких вони забезпечують. До прикладу обґрунтуванням відповідності публікацій Бражко О.В. за ОК «Основи сталого розвитку суспільства» є тези науково-практичної конференції, яка відбулась в МДУ 26 жовтня 2023 року (<http://surl.li/rldri>) та студентської конференції 27 жовтня 2023 р., де опубліковані спільно із студентами матеріали.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Стратегічним планом розвитку МДУ на 2021-2025 роки (<http://surl.li/qltvi>), який оновлено у 2023 році визначено такі пріоритетні напрями інтернаціоналізації: - імплементація світових стандартів якості в освітніх програмах університету; - розвиток міжнародного наукового обміну; - поглиблення інтеграції до європейського і світового освітньо-наукового простору; - розвиток та урізноманітнення форм міжнародного співробітництва; - забезпечення якісної і стабільної реалізації міжнародних програм. У відомостях про самооцінювання ОП інформацію про інтернаціоналізацією діяльності МДУ чомусь подано станом ще на 2021 рік. Проте ЕГ з'ясовано, що і сьогодні МДУ є доволі активний у напрямках міжнародної діяльності, зокрема реалізуються масштабні проекти в рамках Erasmus+ (<http://surl.li/rlefq>). МДУ має чинні договори про академічну мобільність з Університетом Генуї (Італія), з Університетом Мессіни (Італія), з Університетом Вітовта Великого (Литва), з Університетом Аліканте (Іспанія). З'ясовано, що університет є членом міжнародних організацій: Європейської організації публічного права, Мережі Середземноморських університетів, Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, Європейської Асоціації Місцевої Демократії ALDA. Також налагоджене співробітництво з культурно-просвітницькими центрами Польщі, Італії, Греції (<http://surl.li/rlegq>). Крім того МДУ представляє українську академічну спільноту в Європейській Асоціації Університетів. Упродовж багатьох років університет є переможцем міжнародних проектів та програм Еразмус+, USAID, програми ім. Фулбрайта (США), програм Британської Ради та багатьох інших (<http://surl.li/rlegq>), участь у яких дає можливість упроваджувати кращий світовий досвід у практику навчання, викладання та наукових досліджень у МДУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Актуальна, оприлюднена на сайті та чітко структурована нормативна база МДУ щодо організації освітнього процесу (<http://surl.li/rfbut>) містить регулювання процесів і процедур навчання й викладання за ОП, що дає можливість як для студентів так і для потенційних вступників зрозуміти як відбувається навчання і викладання. Електронний інституційний репозитарій (<http://surl.li/rfclxn>) МДУ забезпечує постійний відкритий доступ не тільки до кваліфікаційних робіт студентів, а й до публікацій науково-педагогічних працівників. Високий рівень інтернаціоналізації діяльності МДУ, зокрема партнерські зв'язки з понад 70 закладами освіти (<http://surl.li/rlegq>), академічна мобільність за програмою Еразмус+ (<http://surl.li/rlefq>), а також значна кількість міжнародних проектів (<http://surl.li/rflqw>) дає можливість імплементувати кращі зарубіжні практики у навчання, викладання та наукові дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На сторінці ОП на сайті університету (<http://surl.li/qmcsuy>) розміщені окремі силабуси ОК (наприклад - <http://surl.li/geobo>), в яких є посилання на сторінку навчальної дисципліни на навчальному порталі МДУ (наприклад - <http://surl.li/geobx>). Однак силабуси не містять інформації про зміст дисципліни (теми) та літературу. На думку ЕГ доповнення силабусів вказаною інформацією могло б дати здобувачу вищої освіти (або майбутньому вступникові) розуміння змістовного наповнення дисципліни, що не завжди впливає з її назви. Наведений перелік сертифікатних програм (юридичний переклад, іспаномовні студії та переклад, польські студії та переклад, музейна педагогіка, викладання української мови як іноземної, редагування та коректура, європейські студії, вчитель новогрецької мови та зарубіжної літератури), які розміщені в каталозі (<http://surl.li/gcpib>) та в анкеті для вибору елективних дисциплін (<http://surl.li/geoay>) на думку ЕГ варто було б розширити, додавши програму з фокусом на ОП, яка акредитується (наприклад: помічник керівника, секретар керівника, управління в громадських організаціях, волонтерська діяльність тощо). Недостатньо обґрунтована відповідність публікацій за дисциплінами окремих науково-педагогічних працівників, зокрема відсутність фахових наукових статей, стажування чи інших активностей

у викладача ОК «Основи сталого розвитку суспільства» за дисципліною. Рекомендовано при визначенні науково-педагогічного працівника, який забезпечуватиме викладання ОК більшу увагу звертати на наявність у нього публікацій за тематикою дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 4. “Навчання і викладання за освітньою програмою” містить недоліки, що не є суттєвими та можуть бути усунені, чим обґрунтовано Рівень В.. Зокрема ЕГ встановлено, що вже зараз в МДУ відбувається перехід на новий сайт (домен), зміна структури сайту, перехід на силабуси - усі ці процеси спрямовані на підвищення якості вищої освіти в контексті навчання і викладання за освітньою програмою, яка акредитується. Наведені рекомендації ЕГ не потребують значних зусиль чи ресурсів для їх впровадження, однак, на думку ЕГ, значно підвищать якість навчання і викладання за освітньою програмою.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання студентів МДУ визначені Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/nqxeu>). У МДУ застосовуються такі основні види контролю: вхідний (попередній); поточний; рубіжний (тематичний, модульний), підсумковий, контроль залишкових знань. Зокрема, згідно з Положенням (п. 3.1.) підсумковий семестровий контроль проводиться в усній, письмовій, тестовій, тестовій з автоматизованим контролем знань на навчальному порталі МДУ чи змішаній формі. Під час зустрічей з науково-педагогічним персоналом та здобувачами вищої освіти ЕГ з'ясовано, що усі контрольні заходи зараз відбуваються в онлайн режимі на базі навчального порталу МДУ (<http://surl.li/r1bbd>). Також з'ясовано, що на початку вивчення освітньої компоненти викладач пояснює здобувачам форми та порядок проведення контрольних заходів і надає інформацію про сутність форм поточного та семестрового контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Екзамени проводяться за екзаменаційними білетами та/або тестовими завданнями, які затверджуються на засіданні кафедри перед екзаменаційною сесією не пізніше як за місяць до її початку. Екзаменаційні білети, тестові завдання повинні повністю охоплювати зміст навчальної дисципліни, забезпечувати контроль знань та навичок здобувачів вищої освіти за різними темами і містити у собі завдання різних рівнів складності. Загалом перелік екзаменів та заліків семестрового контролю визначається освітньою програмою, навчальним та робочим навчальним планами. Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, змішана, тестування тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри та зазначається у робочій програмі навчальної дисципліни, про що здобувачі вищої освіти інформуються на початку семестру.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172, атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену. Атестаційний екзамен має оцінювати рівень досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти або його підрозділу. В ході експертизи ЕГ встановила, що в МДУ атестація бакалаврів за ОП “Публічне управління та адміністрування” здійснюється у формі атестаційного екзамену з англійської мови, атестаційного екзамену зі спеціальності та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Тобто доповнивши вимоги стандарту університет додав ще атестаційний екзамен з англійської мови. Такий підхід запроваджений відповідно до Концепції розвитку англійської мови у Маріупольському державному університеті (<http://surl.li/r1xlm>). Згідно з Концепцією на першому (бакалаврському) рівні на опанування курсу «Іноземна мова» відводиться 18 кредитів ЄКТС, дисципліна викладається з 2 по 7 семестр (3 і 5 семестри – залік, 7 семестр – атестаційний екзамен). Крім того, здобувачам освіти, які вивчали фахові навчальні дисципліни англійською мовою, надається право виконувати та захищати кваліфікаційні роботи (проекти) цією мовою. При цьому кваліфікаційна робота (проект) виконується державною мовою, а захист і

презентація здійснюються англійською мовою. Обговорення може здійснюватися як англійською, так і державною мовами. Кваліфікаційні роботи з 2016 року розміщуються у відкритому доступі в репозитарії (<http://surl.li/rlcxn>). Таким чином усі вимоги щодо атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів в МДУ регулюються Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/nqxeu>), яке доступне усім учасникам освітнього процесу. Відповідно до п. 5.1.3 цього Положення з метою реалізації права здобувача на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів в університеті, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з навчальної дисципліни (апеляції), розпорядженням декана факультету створюється апеляційна комісія. Окрім того, згідно з п.3.14.10. цього Положення, ректор, проректори, декани факультетів та їх заступники, завідувачі кафедр мають право відвідувати екзамени і заліки та ставити здобувачам вищої освіти питання, не втручаючись у виставлення оцінок. Порядок ліквідації академічної заборгованості (п. 3.16 згаданого Положення) регулює процедури повторного складання контрольних заходів для студентів. Графік ліквідації академічної заборгованості складається працівниками деканату за погодженням із завідувачами кафедр, затверджується деканом і доводиться до відома екзаменаторів та здобувачів вищої освіти. Крім того здобувач вищої освіти має право на повторне складання контрольного заходу з метою покращення отриманої раніше оцінки. Повторне складання для покращення раніше отриманої оцінки здійснюється за дозволом ректора на підставі заяви здобувача в період ліквідації академічної заборгованості. До рейтингу успішності здобувача включається попередньо отримана оцінка. Порядок оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів визначено у п. 5 Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/nqxeu>). Об'єктивність оцінювання результатів освітньої та професійної діяльності зазначена серед принципів академічної доброчесності (п. 2.16) та порядності і справедливості (п. 2.1.7) в Етичному кодексі МДУ (<http://surl.li/pnjtg>). Під час зустрічей зі здобувачами ОП "Публічне управління та адміністрування" ЕГ пересвідчилася у тому, що студенти достатньою мірою володіють інформацією про правила проведення контрольних заходів та їх повторного проходження, обізнані із процедурами врегулювання конфлікту інтересів та знають як оскаржити результати екзаменів і заліків.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У Маріупольському державному університеті напрацьовано значний масив внутрішніх документів щодо дотримання академічної доброчесності, яких дотримуються всі учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП "Публічне управління та адміністрування". Це, зокрема Кодекс академічної доброчесності МДУ (<http://surl.li/pnjua>), Етичний кодекс МДУ (<http://surl.li/rlzmk>), Положення про академічну доброчесність в МДУ (<http://surl.li/qghto>), Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ (<http://surl.li/qghtv>), Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ (<http://surl.li/rlzoa>), Декларація про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним працівником (<http://surl.li/rlzow>) та Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти (<http://surl.li/rlzpi>). Наведені документи засвідчують важливість питання академічної доброчесності для університету. Також на сайті МДУ розміщено Звіт про забезпечення академічної доброчесності (<http://surl.li/rmbdl>). Технологічні рішення, які використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності є такі: відкритий репозитарій МДУ (електронний архів праць викладачів) (<http://surl.li/rlcxn>); укладено договір про співпрацю з системою Unicheck (предмет договору: перевірка наукових робіт здобувачів, досліджень на здобуття ступенів доктора філософії та доктора наук, кваліфікаційних робіт здобувачів); створено сторінку на сайті університету, присвячену академічній доброчесності (<http://surl.li/qlvrm>); розроблено QR-код для здобувачів вищої освіти з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності; розміщено посилання на сайті на безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт - EduBirdie (<http://surl.li/buhwp>). Робоча програма навчальної дисципліни «Академічне письмо», включає окремі теми з питань засад, принципів та критеріїв академічної доброчесності. Крім того, студенти беруть участь в опитуваннях про стан практик та політики щодо академічної доброчесності в МДУ (<http://surl.li/qlzza>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми проведення контрольних заходів (онлайн - тестування чи усне спілкування за допомогою відеозв'язку) задовольняють як здобувачів вищої освіти так і науково-педагогічних працівників та враховують контекст військового стану й перебування значної кількості студентів і викладачів поза межами закладу вищої освіти (в тому числі за кордоном). Напрацьована значна нормативна база університету щодо забезпечення академічної доброчесності та наявні відповідні технологічні рішення щодо технічного забезпечення цих процесів, завдяки чому випадків порушення академічної доброчесності на ОП не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Запровадження ще одного кваліфікаційного екзамену (з англійської мови) додатково до того, який передбачений Стандартом зумовлює додаткове навантаження на студентів на останньому році навчання на бакалавраті (додатково до практики, дипломного проектування та підготовки до кваліфікаційного екзамену за фахом). В ЕГ виникло запитання як організувати вивчення англійської мови та подальшу атестацію для тих студентів, які вивчали іншу іноземну мову до вступу на навчання (до прикладу німецьку чи грецьку) на що отримана відповідь, що на ОП “Публічне управління та адміністрування” усі студенти вивчали перед вступом англійську мову. Виникає питання також щодо того чи достатньою є кількість годин (всього 540, з них 180 аудиторних) для опанування англійської мови “з нуля” до рівня “B2” (до прикладу деякі мовні центри дають інформацію, що для отримання рівня “B2” “з нуля” необхідно в середньому 750-950 годин навчання (<http://surl.li/rmmjs>). Крім того Програма атестаційного екзамену з англійської мови на час експертизи не була розміщена на сайті університету. У кожній робочій програмі навчальних дисциплін, які завантажені у систему (<http://surl.li/gcpef>) чи в навчальний портал (<http://surl.li/rmaed>) міститься QR-код, за яким можна перейти на анкетування з академічної доброчесності. Проте перехід за посилання QR-коду не здійснюється («помилка 404»). Оприлюднені на сайті результати опитування про стан практик та політики щодо академічної доброчесності в МДУ (<http://surl.li/qlzza>), датовані ще 2020-2021 роками. При цьому серед спеціальностей студентів, які взяли у ньому участь немає студентів, що навчаються за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування”. На запит ЕГ новіші результати опитування надані не були.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 5. “Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність” містить недоліки, що не є суттєвими та можуть бути усунені, чим обґрунтовано Рівень В. Зокрема робота з переходу на новий сайт та домен дасть можливість впорядкувати розміщення на ньому всіх інформаційних ресурсів та забезпечить роботу посилань і QR-кодів. Рекомендація ЕГ щодо включення до атестаційного екзамену блоку (розділу) питань з іноземної мови замість проведення окремого атестаційного екзамену (який не передбачений Стандартом) не потребує значних зусиль для впровадження.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ детально вивчила інформацію про кадрове забезпечення освітнього процесу за ОП “Публічне управління та адміністрування” бакалаврського рівня та з'ясувала, що професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації освітньої програми є високою та здатною забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. До викладання залучені науково-педагогічні працівники як випускової кафедри, так і інших кафедр та факультетів МДУ, зокрема: 2 доктори наук з державного управління, 3 доктори економічних наук, 1 доктор філософії з публічного управління та адміністрування, 1 доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук, 1 кандидат наук з державного управління, 3 кандидати філологічних наук, 3 кандидати історичних наук, 2 кандидати політичних наук, 2 кандидати юридичних наук, 1 кандидат економічних наук, 1 кандидат педагогічних наук, 1 кандидат соціологічних наук та 1 кандидат технічних наук. Більшість викладачів мають наукові публікації за тематикою дисциплін, які викладають (у т.ч. індексовані у Scopus/Web of Science) та періодично підвищують кваліфікацію (у т.ч. за кордоном). Під час зустрічей ЕГ з науково-педагогічними працівниками та гарантом ОП з'ясовано, що деяка кількість викладачів і станом на сьогодні перебувають за кордоном, у тому числі за програмами академічної мобільності та міжнародних стажувань.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів у МДУ регламентовані Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Маріупольському державному університеті (<http://surl.li/rmdsd>). Дане Положення визначає порядок призначення та заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників: проректорів, директора навчально-наукового інституту, його заступників, деканів факультетів, завідувачів кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів, асистентів, завідувача аспірантури, директора наукової бібліотеки. Відповідно до п. 2.2. Положення, прийняття на роботу науково-педагогічних працівників здійснюється на основі конкурсного відбору. Конкурсний відбір проводиться на засадах: відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. ЕГ під час зустрічі з керівництвом університету рекомендувала внести зміни до Положення, зокрема доповнити його правом студентського самоврядування брати участь у роботі конкурсних комісій (можливо з дорадчим голосом), що дало б можливість студентству впливати на процеси добору науково-педагогічних працівників. При визначенні відповідності претендента вимогам до зайняття посади науково-педагогічного працівника, зважають на: наявність вищої освіти відповідної спеціальності; наявність наукового ступеня, наукової спеціальності відповідної спеціальності; наявність вченого звання за профілем кафедри; загальну кількість наукових праць, зокрема наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection; не менше 4 навчально-методичних праць з відповідної спеціальності за останні 5 років, а також отриманих документів на права інтелектуальної власності відповідної спеціальності; підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Під час зустрічей ЕГ з науково-педагогічними працівниками та адміністрацією університету з'ясовано, що з викладачами укладаються контракти зазвичай на 3, або 5 років, а однорічні контракти застосовуються для викладачів, які працевлаштовуються вперше.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі із роботодавцями ЕГ з'ясовано, що вони активно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема, роботодавці запрошуються до обговорень та удосконалення освітньої програми, оцінки робочих програм навчальних дисциплін тощо. Зокрема про активну співпрацю МДУ з роботодавцями в рамках ОП «Публічне управління та адміністрування» ЕГ з'ясувала на зустрічі з Є.Морозом - начальником управління у Запорізькій обласній раді та В.Іванніковою - заступником директора департаменту Маріупольської міської ради. Крім того у 2022 році до складу групи розробників ОП було включено секретаря Маріупольської міської ради К.Сухову, проте в ОП, яка затверджена у 2023 році вже нема роботодавців серед розробників. Також було підтверджено роботодавцями, що на базі їх установ здобувачі вищої освіти проходять практику.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ встановила високий рівень залучення практиків до аудиторних занять із студентами ОП «Публічне управління та адміністрування» через проведення відкритих лекцій, зокрема: з д.і.н., професором, професором кафедри міжнародних студій та суспільних комунікацій Ужгородського національного університету І.Тодоровим (<http://surl.li/qlymn>); з директором Координаційного бюро європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ (2008-2010 рр.), Послом з особливих доручень (2010-2011 рр.), заступником командира роти ДФТГ «Бориспіль № 1» та виконавчим директором Благодійного фонду підтримки добровольців та їхніх родин В.Трюханом (<http://surl.li/qlyln>); з сертифікованим консультантом з доступності від «Глобального альянсу з доступних технологій та середовищ», членом «Міжнародної асоціації фахівців з доступності» (International association of Accessibility Professionals «IAAP»), президентом Спільки громадських організацій людей з інвалідністю Києва О.Вороною (<http://surl.li/qlyng>); з засновником та виконавчим директором соціального підприємства Inclusive IT, сертифікованим консультантом з веб-доступності Р.Боренько (<http://surl.li/qlynt>). Під час зустрічі ЕГ із роботодавцями було з'ясовано, що секретар Маріупольської міської ради, директорка ГО «Серце Азовсталі» К.Сухова, яка нещодавно захистила дисертацію доктора філософії активно залучається до проведення навчальних занять на ОП «Публічне управління та адміністрування».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

З метою професійного розвитку викладачів та організації підвищення їх професійної компетентності, зокрема підвищення кваліфікації та стажування в МДУ створено Центр розвитку людського потенціалу (<http://surl.li/qmasq>). Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників МДУ (<http://surl.li/qmaty>) обсяг підвищення кваліфікації упродовж п'яти років має становити не менше, ніж 180 годин (6 кредитів ЄКТС). Загалом підвищення кваліфікації здійснюється згідно з планом, проте науково-педагогічні

працівники мають право проходити підвищення кваліфікації і поза планом. У положенні окреслено алгоритм визнання результатів підвищення кваліфікації за різними видами і напрямками. Також з метою сприяння професійному розвитку викладачів та планування підвищення кваліфікації і стажування в МДУ створено Центр розвитку людського потенціалу (<http://surl.li/qmasq>). Загалом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в МДУ. Щороку Центр створює Дайджест програм підвищення кваліфікації (<http://surl.li/qmaxu>). За сприяння Центру міжнародної освіти (<http://surl.li/qmazf>) функціонує Програма інтенсивних курсів англійської мови для науково-педагогічних працівників, активну участь у якій підтвердили викладачі на зустрічі з ЕГ. Зокрема С.Верительник пройшла тренінг зі складання силабусів та розробки електронних посібників за участі британських експертів: Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme (<http://surl.li/qpjfo>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для професійного розвитку науково-педагогічних працівників у Маріупольському державному університеті з 2017 року діє Школа педагогічної майстерності викладачів, положення про яку затверджено наказом ректора (<http://surl.li/qmbyu>). Зокрема серед завдань Школи є такі: підвищення психолого-педагогічної і методичної компетентності викладачів; трансформація нових наукових ідей, інноваційних технологій і методик у науково-педагогічну діяльність викладачів університету; практична допомога у формуванні професійного іміджу викладача, його власного стилю роботи, розвитку фахового потенціалу та у визначенні сталої викладацької позиції; популяризація кращого науково-педагогічного досвіду викладачів МДУ; набуття слухачами Школи практичного досвіду педагогічної взаємодії зі студентами і колегами шляхом участі у різних комунікативних заходах: тренінгах, ділових іграх, дискусіях, педагогічних дебатах, відкритих заняттях зі студентами тощо; сприяння адаптації молодих викладачів (зі стажем роботи у вищій школі до 3 років) до науково-педагогічної роботи у ВНЗ, формування професійних ідеалів, адекватної самооцінки, потреби у професійному самовдосконаленні тощо. Загалом стимулювання розвитку викладацької майстерності в МДУ організоване на підставі рейтингових показників, які формуються відповідно до Положення про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Маріупольського державного університету (<http://surl.li/qmafuy>). Відповідно до цього Положення, рейтингове оцінювання діяльності НПП є основою для стимулювання науково-педагогічних працівників (преміювання, встановлення надбавок, представлення до присвоєння почесних звань, заохочення у вигляді відзнак тощо) та використовується під час участі в конкурсі на заміщення вакантних посад, розподілу навчального навантаження НПП на новий навчальний рік. Окрім того Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом Маріупольського державного університету на 2021-2025 роки (<http://surl.li/rmswe>) містить розділ 6. «Фінансово-економічна діяльність, оплата праці, стимулювання працівників», який, як впливає з його назви, містить норми щодо стимулювання науково-педагогічних працівників. Під час зустрічей з ЕГ науково-педагогічні працівники підтвердили, що усіх викладачів випускової кафедри в залежності від їх наукових здобутків було премійовано влітку 2023 р. Також моральним заохоченням для всього колективу МДУ була поїздка до Буковелю 17-25 травня 2023 р. у межах проєкту REDU за фінансової підтримки ЄС з метою обговорення та подальшого вдосконалення Стратегії розвитку вишу (<https://cutt.ly/LwKn4BG5>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До викладання на ОП «Публічне управління та адміністрування» залучені кваліфіковані науково-педагогічні працівники, які в більшості мають публікації за тематикою дисципліни, викладання якої вони забезпечують. Більшість викладачів випускової кафедри (п'ятеро із семи - 71%) мають публікації, які індексуються у наукометричних базах Scopus чи Web of Science (про що свідчать їх профілі на сторінці кафедри - <http://surl.li/qmcsuy>), за що в МДУ передбачені доплати науково-педагогічним працівникам. Системи професійного розвитку в МДУ через Центр розвитку людського потенціалу та Школу педагогічної майстерності викладачів, а також стимулювання викладацької майстерності відповідно до Положення про щорічне рейтингове оцінювання та Колективного договору функціонують прозоро і зрозуміло для науково-педагогічних працівників, що було підтверджено академічним персоналом ОП «Публічне управління та адміністрування».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

При аналізі кадрового забезпечення виявлено деякі неточності: - у професійному CV викладача ОК «Безпека життєдіяльності» Ірини Петрик (<http://surl.li/rcpfv>) зазначено, що вона працює на посаді старшого викладача кафедри менеджменту та фінансів, а на іншій сторінці на сайті (<http://surl.li/rcpgg>) зазначено, що на іншій кафедрі - старший викладач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища; - вкладки «Репозиторій» (<http://surl.li/rcpgrt>) на сторінках науково-педагогічних працівників не відкриваються; - у таблиці 2 «Зведені інформації про викладачів» в частині ОК «Основи сталого розвитку суспільства» зазначено, що її викладання забезпечує професор Бражко О.В. (гарант ОП), при цьому обґрунтуванням є кілька тез науково-практичної конференції «Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях», яка відбулась в університеті у жовтні 2023 року. При цьому позиції 1 і 5 повторюються, а позиції

2-4 – це публікації здобувачів вищої освіти спільні з Брачко О.В. Не применшуючи вагомості наведених публікацій ЕГ вважає, що доцільніше було б як обґрунтування навести перелік наукових фахових статей науково-педагогічного працівника за темою ОК «Основи сталого розвитку суспільства».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 6. “Людські ресурси” містить недоліки, що не є суттєвими та можуть бути усунені, чим обґрунтовано Рівень В. Зокрема зауваження технічного характеру (невідповідність інформації про викладачів в різних розділах сайту) можуть бути усунені в процесі модернізації сайту, яка триває. Виявлений недолік щодо невідповідності публікацій викладача тематиці дисципліни “Основи сталого розвитку” може бути усунений шляхом заміни викладача, або напрацювання фахових публікацій чи проходження стажування викладачем, який закріплений за ОК.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В МДУ функціонує навчальний портал під назвою Moodle МДУ, який призначено для студентів і викладачів, щоб мати доступ до різноманітних ресурсів для дистанційного навчання (<http://surl.li/rmwsy>). ЕГ провела оцінку рівня знань академічного персоналу щодо використання цієї платформи, було підтверджено повне розуміння користування платформою. Через активні бойові дії функціонування університету продовжується на базі КНУБА, функціонують освітні хаби, гуманітарний хаб, центр розвитку людського потенціалу, юридична клініка. Навчальні аудиторії обладнані демонстраційними пристроями, а лабораторії оснащені сучасними комп'ютерами. Крім того, наявна система відеоконференцзв'язку. Експертна група переконалась у використанні цих матеріально-технічних ресурсів. Функціонує приміщення - їдальня, де кожен має можливість підігріти їжу та приготувати чай/каву. Усім потребуючим надаються місця на проживання в гуртожитку, однак ЕГ не мала змоги пересвідчитися у достовірності цієї інформації від здобувачів. Капітальний ремонт та обладнання нового університетського кампусу було здійснено за допомогою міжнародної технічної допомоги (<http://surl.li/qpfty>). Бібліотечний фонд функціонує та розширюється за рахунок як власних фінансових коштів, так і за рахунок отриманих грантів від посольств різних країн, зокрема США та інших. Студенти мають доступ до достатнього обсягу навчально-методичної літератури для всіх предметів у навчальних планах. Відновлено е-репозитарій (<http://surl.li/rlexn>), е-каталог наукової бібліотеки (<http://surl.li/rmxit>). Університет працює над капітальним ремонтом приміщень, однак ЕГ звертає увагу на інклюзивність при плануванні подальших ремонтних робіт.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Для відповідності потреб та інтересів студентів освітньої програми було створено інформаційно-освітнє середовище, яке включає в себе різноманітні ресурси, такі як веб-сайти МДУ, факультетів та кафедр, корпоративна пошта, система управління даними деканату, архів бібліотеки, платформа навчання LMS Moodle-МДУ, телеграм-канал МДУ. Це середовище задовольняє потреби та інтереси студентів, надаючи їм можливість брати участь у дослідницьких проектах, конференціях, тренінгах, конкурсах, користуватися навчальним контентом, здійснювати академічну мобільність, взяти участь у важливих обговореннях та багато іншого. У МДУ регулярно проводяться опитування з метою аналізу потреб і проблем студентів. Ці опитування стосуються якості вищої освіти в університеті, якості проведення занять з навчальних дисциплін на конкретних освітніх програмах а також стосовно психічного стану студентів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ виявлено, що у Маріупольському державному університеті створено безпечне освітнє середовище для студентів, які навчаються на програмі «Публічне управління та адміністрування», що гарантує їхнє здоров'я та безпеку.У

період тимчасового переміщення університету було встановлено групи у різних месенджерах, розміщено контактні номери співробітників та створено гугл-форми для здобувачів вищої освіти, співробітників та їхніх родичів. Це було зроблено з метою знаходження всіх учасників освітнього процесу та надання їм необхідної психологічної, гуманітарної та іншої допомоги. В ЗВО здійснюється моніторинг усіх вразливих категорій здобувачів, зокрема проводяться заходи з просвітницької діяльності стосовно психічного здоров'я; проводяться заходи про інклюзивність, стосовно постраждалих від насильства. Органи студентського самоврядування виявилися ключовим органом моніторингу цих питань. Вони не лише виступають захисниками прав та інтересів студентів, але й активно допомагають у вирішенні їх соціальних проблем, створюють умови для поліпшення їх матеріального становища, надають підтримку в питаннях проживання в гуртожитках, а також у оформленні документів для внутрішньо-переміщених осіб та інших аспектів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Підтримка студентів, які навчаються за освітньою програмою, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу та забезпечується за допомогою куратора (з 2023 року – тьютора освітньої програми), кафедрами факультету, деканатом, практичним психологом, Центром соціально-виховної роботи, первинною профспілковою організацією, органами студентського самоврядування, Науковою бібліотекою університету та Центром міжнародної освіти. В МДУ постійно проводяться заходи для адаптації першокурсників та здобувачів - проводяться виховні години, консультації із кураторами груп, організації заходів із студентським самоврядуванням, профспілкою та ін. Також на постійній основі проводяться анкетування здобувачів щодо виявлених інтересів (<http://surl.li/qmcyb>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Маріупольський державний університет працює над створенням просторів доступних для кожного з урахуванням інклюзивного підходу , навчальні приміщення створюються з урахуванням потреб маломобільних груп населення. На інформаційних ресурсах МДУ впроваджуються норми універсального дизайну. Зокрема, сайт МДУ пристосовано для користувачів із слабким зором. Спільнота МДУ враховує специфічні освітні потреби в умовах конфлікту: введено комбінований формат навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, індивідуальний графік та розклад занять, а також забезпечуються додаткові консультації у вечірній час із неформальної та/або інформальної освіти та інші заходи.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У МДУ діє етичний кодекс , в якому врегульовані процедури вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/pnjtg>). ЄГ було виявлено, що здобувачі за даною ОП ознайомлені з можливими процедурами вирішення конфліктних ситуацій, завдяки тьюторів груп та ознайомленням із кодексом та іншими чинними положення. В ЗВО функціонує Відділ з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ. Також в закладі на регулярній основі проводяться антикорупційні заходи, зокрема здобувачі мають змогу оформити заяву про факт корупції на сайті університету (<http://surl.li/qmdhn>). Під час інтерв'ювання здобувачів за даною ОП було виявлено про відсутність конфліктних ситуацій та заяв про домагання чи сексуальне насильство. Також не були зафіксовані випадки дискримінації та корупції

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В МДУ є матеріально-технічне забезпечення, включаючи навчальні та інші приміщення, є в достатній кількості для досягнення цілей та програмних результатів навчання відповідно до даної освітньої програми. Є можливість у відвідуванні освітнього центру та ідальні.. Окрім того ресурсами мають можливість користуватися як студенти, так і викладачі. ЄГ відмічає: проводиться ремонт навчальних корпусів Маріупольського державного університету з метою забезпечення доступності до навчальних приміщень в особливості для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення; у ЗВО прозора система вирішення конфліктних ситуацій; навчальні аудиторії оснащують оновленим та сучасним ремонтом, їх вже обладнанують демонстраційними засобами; в МДУ запроваджено навчальний портал (Moodle МДУ), що забезпечує доступ студентам і викладачам до ресурсів для дистанційного навчання, що є позитивною практикою у зв'язку із релокацією Маріупольського державного університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендується звернути увагу на оснащення просторів, зокрема укриття для маломобільних груп, оскільки при перегляді приміщень ЗВО, ЕГ звернула увагу, що при сходженні в укриття не враховано користування ним осіб із інвалідністю. Експертна група рекомендує акцентувати увагу керівництву ЗВО у оснащенні просторів для осіб з інвалідністю та маломобільних груп.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Останнім часом матеріально-технічна база в МДУ значно поліпшується, включаючи залучення грантових коштів. Було створено спеціалізовані класи, освітні хаби, створюються інші сучасні приміщення, однак ЕГ рекомендує звернути увагу на інклюзивність у створення освітніх просторів та укриття. Відповідність критерію 7 виконана, виявлено часткову відповідність за підкритерієм 7.1, адже виявлені недоліки стосовно доступності просторів для маломобільних груп та людей із інвалідністю; ЕГ вважає що недолік не є надто суттєвим та може бути усуненим протягом певного часу, чим обґрунтовано рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В Маріупольському державному університеті процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичності перегляду ОП регулюється Положенням про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті (<http://surl.li/qldwq>). Згідно Положення, розроблення освітніх програм здійснюється робочою групою під головуванням керівника. Склад робочої групи за поданням завідувача відповідної кафедри затверджується розпорядженням декана факультету, на якому планується запровадження ОП. До робочих груп розробників входять провідні викладачі та науковці відповідного профілю, роботодавці та інші стейкхолдери, а також здобувачі вищої освіти. Проекти ОП оприлюднюються на офіційному сайті МДУ у розділі «Громадське обговорення» (<https://mu.edu.ua/uk/public-discussion>) не пізніше ніж за 2 тижні до засідання Ради з якості вищої освіти МДУ. За результатами Громадського обговорення керівником робочої групи складається Звіт про громадське обговорення проекту, який разом з остаточним проектом ОП за результатами громадського обговорення оприлюднюється на сторінці проекту ОП. Проекти освітніх програм, які пройшли громадське обговорення та після опрацювання (за необхідності) затверджуються Вченою радою МДУ з попереднім схваленням Радою з якості вищої освіти МДУ. Затвержені та підписані ОП обов'язково оприлюднюються на офіційному сайті МДУ. Моніторинг здійснюється, як правило, групою забезпечення ОП під керівництвом гаранта ОП. До моніторингу можуть долучатися такі стейкхолдери: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти, випускники. Рішення про необхідність перегляду ОП приймається у разі потреби, але не рідше одного разу за повний курс навчання за ОП на основі аналізу та оцінки результатів моніторингу.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Основною формою залучення ЗВО перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості є анкетування, яке знаходиться на сайті ЗВО у відкритому доступі (<http://surl.li/qltun>). У цьому анкетуванні можна вносити власні пропозиції. Зокрема, побажання стосовно поліпшення освітньої програми. Згідно Положення про студентське самоврядування (<http://surl.li/qmdsp>), здобувачі вищої освіти беруть участь в управлінні університетом (члени рейтингових комісій факультетів, стипендіальної комісії університету, Ради з якості вищої освіти, Вченої ради). Окрім цього з'ясовано, що адміністрація ЗВО та НПП відкриті до спілкування із студентською спільнотою та дослухаються до представників студентського самоврядування щодо удосконалення освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ в ході онлайн зустрічей отримали підтвердження щодо співпраці стейкхолдерів з кафедрою в контексті запропонованих компетентностей, освітніх компонентів, програмних результатів тощо. Наприклад, в рамках ОК «Лідерство та належне врядування» та ОК «Демократія: від теорії до практики» запропоновано навчальні матеріали англійською мовою, Роботодавці в ході спілкування підтвердили, що задоволені співпрацею із ЗВО та кафедрою та висловили свою готовність і надалі брати на практику та працевлаштовувати випускників.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск здобувачів вищої освіти даної ОП за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» відбувся у червні 2023 р. На онлайн зустрічі члени ЕГ спілкувалися з випускницею 2023 року, яка зараз продовжує навчання за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування за другим (магістерський) рівнем вищої освіти. Відповідно до Положення про навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників Маріупольського державного університету (<http://surl.li/qmdwn>), навчальна лабораторія здійснює моніторинг працевлаштування випускників шляхом збору доповідних записок від кафедр та формує загальний звіт щодо працевлаштування випускників. В МДУ функціонує «Асоціація випускників МДУ» (<http://surl.li/qmdxp>), вступити до якої можна шляхом заповнення Google-анкети.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури забезпечення якості закладу вищої освіти регулюються в університеті Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ (<http://surl.li/qmehk>), згідно якого у ЗВО визначено такі рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: здобувацький, викладацький, кафедральний, факультетський, університетський. В університеті функціонує Рада з якості вищої освіти метою якої є розвиток та вдосконалення системи забезпечення якості вищої освіти МДУ відповідно до його стратегічних напрямів розвитку. ЕГ встановлено, що оприлюднені на сайті результати опитування про стан практик та політики щодо академічної доброчесності в МДУ (<http://surl.li/qlzza>), датовані ще 2020-2021 роками. При цьому серед спеціальностей студентів, які взяли у ньому участь немає студентів, що навчаються за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною. Слід зазначити, що при удосконаленні ОП було взято до уваги пропозиції експертів, які проводили акредитації інших освітніх програм університету, Галузевих експертних рад. Наприклад, вдосконалено низку Положень, які регулюють діяльність університету.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО ставить перед собою завдання постійно підвищувати культуру якості, враховуючи думки всіх стейкхолдерів на всіх етапах розробки та оновлення ОП. Це досягається шляхом спільного вирішення питань щодо оновлення освітньої програми, змісту освітніх компонент, вдосконалення технологій проведення занять, підготовки навчально-методичних матеріалів, координації роботи викладачів та узагальнення передового досвіду навчально-методичної роботи. В ході зустрічей експертна група переконалась, що університет свідомий важливості культури якості та працює над створенням безперервного процесу розвитку освітньої програми та освітньої діяльності в цілому.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильних сторін та позитивних (взірцевих) практик у контексті Критерію 8 ЕГ не відзначає.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Оприлюднені на сайті результати опитування про стан практик та політики щодо академічної доброчесності в МДУ (<http://surl.li/qlzza>), датовані ще 2020-2021 роками та не містять результати за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. ЕГ рекомендує ретельно ставитись до опитування про стан практик та політики щодо академічної доброчесності, зокрема популяризувати цю практику серед здобувачів даної ОП. ЕГ рекомендує залучати більш широке коло роботодавців до освітнього процесу на ОП «Публічне управління та адміністрування», до опрацюванні цілей освітньої програми та програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Публічне управління та адміністрування» за критерієм 8. “Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми” містить недоліки, що не є суттєвими та можуть бути усунені. ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Активне залучення стейкхолдерів до цього процесу підсилить якість ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті сформована низка нормативних документів які регулюють правила та процеси про права та обов'язки учасників освітнього процесу які забезпечуються згідно із законодавством, зокрема статут МДУ (<http://surl.li/qlwvs>), етичний кодекс МДУ (<http://surl.li/qmebk>), кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/pnjua>) та ін. Окрім того на сайті університету висвітлений бренд-бук університету, в якому прописується візія та місія університету (<http://surl.li/rndor>). Позитивним є висвітлення Стратегічного плану розвитку до 2025 року (<http://surl.li/rndqi>). ЕГ було виявлено деякі технічні проблеми із доступом деяких посилань, оскільки сайт знаходиться у стані оновлення.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Освітня програма “Публічне управління та адміністрування” на момент акредитаційної програми є чинною під час проведення, уся інформація висвітлюється вчасно та передбачає внесення змін усіма зацікавленими особами (<http://surl.li/qmejw>). ЕГ під час інтерв'ювання не було виявлено надходжень зауважень чи пропозицій, однак усі були ознайомлені з можливістю долучення. Окрім того студентське самоврядування активно долучається до зустрічей стосовно розробки освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті МДУ висвітлена уся необхідна інформація для здобувачів (<http://surl.li/qmcu>) у повному обсязі. Є деталізована інформація стосовно викладачів, їх контактні дані. Експерти прийшли до висновку, що обсяг інформації є достатнім для того, щоб забезпечити абітурієнтів, студентів та інших зацікавлених сторін інформованістю про освітню програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

В університеті забезпечується системна прозорість та доступність інформації. Нові нормативні документи регулярно публікуються на веб-сайті університету у визначений термін. Позитивним є те, що сайт зрозуміло оформлений, він легкий та доступний у користуванні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті у вільному доступі відсутні розклади занять (<http://surl.li/rcpeh> та <http://surl.li/rcpes>). На думку ЕГ варто було б розмістити у відкритому доступі розклади занять, як це практикується у більшості ЗВО. Такий підхід дасть можливість побачити форми організації освітнього процесу (наприклад час занять, онлайн чи очно та ін.) для потенційних вступників. Варто зауважити, що окремі розклади розміщені на сторінці вибіркового дисциплін (<http://surl.li/rcpfa>), проте з них важко зрозуміти якої ОП чи спеціальності вони стосуються (<http://surl.li/rcpfb>, <http://surl.li/rcpfc>), при цьому деякі з них не відкриваються (<http://surl.li/rcpfd>). У процесі акредитаційної експертизи для ЕГ було надано пояснення, що розклад знаходиться в розділі факультетів (<http://surl.li/rkhev>), а вкладка «Розклади» тимчасово не відкриває розкладів (з технічних причин).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та відкритість у Маріупольському державному університеті вважається достатньою та активно підтримується. Всі нормативні та правові документи, які регулюють діяльність закладу, також доступні для публічного ознайомлення. Проект освітньої програми оприлюднено вчасно, а обсяг інформації вважається достатнім для всіх зацікавлених сторін. Засіб зворотного зв'язку для обговорення проекту програми доступний у відкритому доступі. Виявлені недоліки є незначними і можуть бути виправлені протягом короткого часу.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Заїка Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Кіцак Тарас Миколайович

Ткаченко Вікторія Сергіївна